

XIII.

O DVOU NOVÝCH TERCIERNÍCH NAJADEICH.

Jar. Petrbok.

Quadrula (?) Babori sp. nov.

Délka = $33\frac{1}{2}$ mm; výška = 20 mm; šířka = ? mm, ale zcela určitě nepatrná.

Obrys v základě šestiúhelníkovitý. Tvaru podrobněji popsat nelze pro stlačení zkamenělin. Přední okraj přímý, šikmo dolů směřující, přechází v zaoblený okraj přední; spodní okraj je velmi málo prohnutý, téměř přímý a paralelní s přímým okrajem hořením i křídlem; zadní okraj šikmý. Zoban tupý. Zadní část spodního okraje obloukovitá. Nejspíše byl zřetelný sinulus před vrcholem, ale jistě dlouhý sinus za ním. Ligament zevní. Křídlo tenké, ostré, snad symfynotní.

Lastury stejné, nestejnostranné. Vrchol 9 mm od předního konce, málo vyniklý, dle všeho silně otřelý, téměř pod horizontem křídla se nalézající; tudíž největší výška spadá do krajiny křídlové.

Stěny asi slabé a dle všeho málo klenuté. Embryonální skořápka má v přední třetině velmi znatelný výkrojek, byla asi hrubě laločnatá a již také místy hrboľkovitá. U dalších přírůstacích ryh tento výkrojek rychle se vyrovnává.

Přírůstací rýhy tenké, jemné; asi 5 pruhů ostřeji vyniklých. V zadních $\frac{2}{5}$ plochy a pod vrcholem téměř uprostřed lastury uchovány jsou shluky četných hrboľků vzadu větších, skladby terčkovité, v souvislosti s přírůstacími kruhy v pravidelných řadách sestavené. Mezi zadními zvláště dobře je viděti proužky conchinu.

Z tvaru ulity zárodečné a z této skulptury nutno souditi na příslušnost k neartickému rodu *Quadrula* Raf., který jest ostatně v neogenu jv. Evropy také zastoupen.

Bližší umístění v soustavě není možno pro neznámý dosud zámek, ale ve fauně středoevropské nemá tento nový druh bližších příbuzných, vyjímaje snad aquitanský druh švýcarský *Unio Favrei* Loc., jemuž se tvarem dosti blíží, u něhož však neznáme podrobností skulptury. Naleziště: Břešany, Čechy, svrchní miocaen. Jíl velice

jemný, šedý (s nádechem rezavým), plastický, se zbytky zuhelnatělých rostlin. Předběžně poprvé*) zmíněno o této formě počátkem r. 1912 (únor). Na téže lokalitě nalezena v Čechách poprvé *Iridea flabellata* Goldf. v nádherném typickém kuse.**)

***Iridea flabellata* Goldf. var. *Hofmanni* var. n.**

Délka = 110 mm; výška = 50 mm; šířka (defor) = 26 mm.

Od typu liší se paralelností dolního a horního okraje včetně zde s přilehlým křídlem, obdélníkovitým tvarem a značnou protáhlostí. Největší výška spadá do krajiny vrcholů. Křídlo je nahoru zdvižené, silně žebertonaté; hoření žebra nazpět k vrcholům, 42 mm od předního okraje vzdáleným, ohnutá. Přída protáhlá, zobanovitě vzhůru nazpět k vrcholům ohnutá. Sinus velmi zřetelně, hluboce ač řídkce (asi 7 žeber) žebrovaný. Dolní okraj před první polovinou vlnovitě dovnitř prohnutý. Přírůstací rýhy poměrně jemné. Ligament rovný. Od ostatních variet liší se svojí nápadnou protáhlostí, kdežto tyto variety od typu nápadným zkrácením aneb růzností skulptury při zachování tvaru typového.

Naleziště: Münzenberg u Lubna. Štýrsko. Svrchní miocaen. Com. dvor. rada A. Hofmann.

K *Iridei* Sandbg. přiřazeno provisorně, a není vyloučeno, že splývá s recentní *Tritogonei* Ag.

Diagnoses duarum *Najadum miocaenicarum novarum*

auctore J. Petrbok.

Quadrula (?) *Babori* sp. n.

Concha satis parva, aequivalvis, inaequilateralis, subrhomboidalis, brevis, recta, applanata (externe conchae Unionis Faveri Loc. telluris aquitanicae Helvetiae similis); regio anterior alta, antice abbreviata, umbones inconspicui, regio posterior alta, lata, linguaeformis; margo superior antice ascendens, medio rectus, postice descendens, margo inferior subrectus, subparallelus; testa tenuis, striata, sculptura discoidali ornata (medio scutulis parvis, postice mediocribus consita, genus *Quadrula* Raf. regionis nearcticae in mentem vocans); concha iuvenilis distincta, biloba. — Longit. 35 mm, altit. 20 mm. — Hab. Břešfany (Bohem. septentrion.).

Iridea flabellata Goldf. (sp.) var. *Hofmanni* var. n.

Differt a typo concha oblonga, marginibus (superiore et inferiore) parallelis, regione posteriore alta, lata, alata; sculptura sicut apud formas (varietates) latiplicatas. — Longit. 110 mm, latit. 55 mm. — Hab. Münzenberg (prope Leoben Styriae).

*) Lit.: Dr. J. Babor a J. Petrbok: Předběžné výsledky z podrobného výzkumu českých škeblí. »Příroda« r. X. č. 5. 1912.

**) Ph. Mr. Novák: O českých třetihorách. Živa. r. XXI, č. 3. a 4. 1911.